

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADSKA červen 2011

MUZEJNÍ NOC ANEB TOULKY STŘEDOVĚKEM

V rámci VII. celostátního Festivalu muzejních nocí připravilo Muzeum Jindřichohradecka na pátek 10. 6. 2011 muzejní noc v areálu kostela sv. Jana Křtitele a minoritského kláštera.

V době mezi 20. až 24. hodinou se návštěvníci rozsáhlého areálu kláštera a kostela vrátí v čase o několik století zpět, do časů, kdy byl J. Hradec jedním z největších měst království českého. Potkají ožvládnuté postavky z proslulých středověkých nástěnných maleb z kostela svatého Jana, které je budou provádět celou muzejní nocí, ale také řadu středověkých řemeslníků a prodejců.

Během večera tak bude možno spatřit při práci například řezbáře, lžičáře a miskaře, kováře, sedláře, tkadlena a přádelnu, košíkáře, hrnčáře a iluminátora. Ale nejen prací živ byl a je člověk, a proto se v areálu kláštera objeví vedle řemeslníků a prodejců také typické středověké postavy kejkliřů, alchymistů, plavců ohně, čarodějnic a vědem. Tradiční součástí zábavy býval vždy také tanec a hudba. Proto nebudou chybět ani ukázky dvorských tanců, které předvede skupina Calyculus a středověká hudba kapely Dei Gratia.

Na muzejní noci se návštěvníci mohou také občerstvit a ochutnat si typické staročeské pokrmky a nápoje. Zajímavým zpestřením muzejní noci bude určitě autentický výpal středověké zakuřované keramiky a velká ohňová show, které proběhnou po 23. hodině. Začátky všech připravených vystoupení bude oznamovat ponocný vytrubováním. Všem návštěvníkům muzejní noci bude umožněna též prohlídka tří právě probíhajících výstav v minoritském klášteře. Jedná se o výstavu keramiky „Umělci dětem, děti všem“ významných českých výtvarníků, výstavu archeologických nálezů „Z krypty až na dno světa“, výstavu současných hraček, obrázků a fotografií pro děti autorky Jany Masářkové, Dany Dokládalové a Lenky Malinové a výstavku „Staré tisky v novém kabátě“.

Muzeum Jindřichohradecka zve srdečně na tuto mimořádnou akci malé i velké návštěvníky.

Alexandra Zvonařová

STARÉ TISKY V NOVÉM KABÁTĚ

Výstava nově restaurovaných knih ze sbírek Muzea Jindřichohradecka

Ve dnech 9. 6. – 7. 8. 2011 Vás srdečně zveme do prostor Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici (konferenční sál minoritského kláštera u sv. Jana Křtitele) k prohlídce zajímavých starých tisků z našich fondů, které se v loňském roce ocitly v dlaních restaurátorů a podstoupily kompletní restaurátorský zásah. Jedná se o několik zajímavých a výpravných titulů. Za shlednutí stojí např. ilustrované dějiny antického Říma autora Tita Livia, dvě vydání Hájkovy Kroniky české (Norimberk 1697 a Lipsko 1718) nebo výpravný tisk Otto van Veena La theatre moral de la vie humaine... (Busel 1672) s mědirytinovými celostránkovými ilustracemi a nejznámějším latinským přístlovím. Mezi vystavenými exponáty nebude také chybět exemplář Kancionálu českého do tisíc písní (Praha 1727) sestaveného jezuitou Matějem Václavem Štajerem, který působil jako pedagog i na jindřichohradeckém jezuitském gymnázium. Půl této příležitosti jsme pro Vás připravili cyklus přednášek k vývoji české knihy a restaurování starých tisků. Přednáška přední české restaurátorky a pedagožky M. Vaníšové a kurátorky knižní sbírky Dr. S. Běhalové je určena pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol. Uskuteční se ve čtvrtek 9. 6. v 9.30, v 11.00 a 13.00 hodin. Účast jednotlivých tříd je nutně předem objednat natelefonním čísle: 384 363661 nebo e-mailem: behalova@mjh.cz.

Jindřichohradeckém jezuitském gymnázium. Půl této příležitosti jsme pro Vás připravili cyklus přednášek k vývoji české knihy a restaurování starých tisků. Přednáška přední české restaurátorky a pedagožky M. Vaníšové a kurátorky knižní sbírky Dr. S. Běhalové je určena pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol. Uskuteční se ve čtvrtek 9. 6. v 9.30, v 11.00 a 13.00 hodin. Účast jednotlivých tříd je nutně předem objednat natelefonním čísle: 384 363661 nebo e-mailem: behalova@mjh.cz.

Štěpánka Běhalová

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM NĚMECKÉ STIHAČKY V OTÍNĚ

Jednou z významných událostí našeho muzea i mediální kampaně s tím související byly oficiální archeologický výzkum sestřeleného německého stíhačského letounu Focke Wulf 190 poblíž Otína v pátek 13. května 2011. K akci byl přivázán místní Klub historie letectví, pyrotechnik kpt. v. z. K. Ludvík, otec a syn I. a J. Šaškové, pamětnice sestřelu letounu J. Kárová a majitelé zkoumaného pozemku rodina Klimešova. Po mnoha letech pátrání jsme se vydali do míst, kde jsme v dubnu letošního roku dokázali pomocí magnetometru a díky zkušenostem technika p. A. Májera vytipovat místo předpokládaného dopadu stíhačky FW 190, která byla sestřelena 24. 8. 1944 po polední vsouboji s americkým bombardovacím letounem B-24 Liberator.

Během celodenního výkopu se kromě velkého množství plechů podařilo najít i torzo zadní části trupu s ostruhovým kolem, 3 kyslíkové lahve, několik přístrojů z kabiny včetně hodin, kompletní podvozkový nohu, palubní zbraň s množstvím munice ráže 13 a 20 mm, list vrutle a nárazem poškozený motor BMW 801D-2. Ze zjištěných poznatků vyplývá, že pilotem nalezného letounu byl zřejmě dvaadvacetiletý Fw. H. Engst od 6. letky II.(Sturm)/IG 300. Tomu se nejprve ve spolupráci s Úřz. W. Reschkem podařilo sestřelit jeden Liberator, ale po zásahu obrannou palbou musel ze svého hořícího Fw 190A-8 (W. Nr. 681361), „žlutá 7“ vyskočit na padáku s lehkými popáleninami v obličeji. H. Engst již v té době patřil k ostříleným veteránům a byl patrně jediným pilotem své jednotky, jenž si nál dal od jejího založení v létě 1943 až do května 1945. Za dosažené úspěchy byl vyznamenán Německým křížem ve zlatě, avšak sám byl čtyřikrát sestřelen. Nelze ovšem úplně vyloučit, že pilotem zřícené stíhačky mohl být i Úřz. K. Kaiser od stejné jednotky. Nezbyvá tedy než doufat, že se během čištění nalezných trosek podaří najít výrobní číslo letounu, což by umožnilo celý případ definitivně uzavřít.

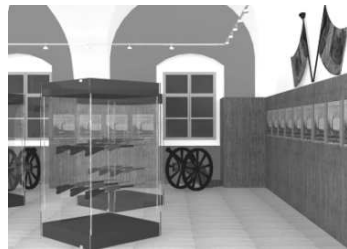
Jiří Šašek a Vladislav Burian

Nové expozice muzea

Díl VI. Jindřichohradští ostrostřelci

V přizemí budovy bývalého jezuitského semináře na Balbínově náměstí vzniká v současné době nová expozice věnovaná historii jindřichohradeckých ostrostřelců. Tento ozbrojený sbor má ve městě velmi dlouhou tradici, tvořili ho původně měšťané, střelci v době ohrožení na hradbách „s kůží či samostřelci“. Je logické, že tato ozbrojená složka měšťanstva nabývala na významu zejména v neklidných dobách české historie, např. za husitských válek či v průběhu války třicetileté. Nelze s jistotou učít přesný datum vzniku sboru, jemuž se později vžil označení ostrostřelecký. Nejstarší dochovaná statuta čili „pořádek střelecký“ pocházejí až ze září roku 1688, ale Ferdinand Slavata se v něm odkazuje na starší dokument, který dal hradeckým střelcům jeho děd, Vilém Slavata. Podle tohoto „pořádku“ se konaly pravidelné střelby členů sboru a tato tradice se dochovala až do počátku 20. století. Ostrostřelci střelili do terčů, zprvu vcelku jednoduchých, později malovaných. Požár města v roce 1801 bohužel zničil všechny starší terče, ale v Muzeu Jindřichohradecka se dochovalo přes sto tisíc malovaných terčů z 19. a počátku 20. století.

Právě bohatá kolekce terčů jindřichohradeckého ostrostřeleckého sboru, z nichž většina prošla náročným restaurováním, bude tvořit hlavní část nové expozice. Kromě terčů vypovídajících o činnosti sboru si na nich návštěvníci budou moci prohlédnout také obrázky z významných historických událostí, které se odehrály nejen přímo v Jindřichově Hradě, ale také daleko za hranicemi Čech. Součástí nové expozice bude také výběr z terčovských zbraní a střeleckých potřeb včetně kanónů, jež byly vyrobeny v polovině 19. století pro jindřichohradeckou Národní gardu a které pak užívali místní ostrostřelci. Vystaven bude také jejich znak, který si sbor nedal zhotovit v 19. století a umístil ho

na balkon opravené budovy Střelnice při ústí Panské ulice na Novoměstské (dnes Masarykovo) náměstí. Atmosféru expozice pak bude dotvářet rekonstrukce skutečné střelnice, která stávala v bývalém příkopu městského opevnění až do osmdesátých let 19. století, kdy byly ostré střelby ve městě ostrostřelcům zakázány a jindřichohradecký sbor musel střelit na vojenské střelnici.

František Fůrbač

Jiří z Poděbrad na jednom z malovaných ostrostřeleckých terčů

Zprávy:

Muzeum Jindřichohradecka je v červnu otevřeno denně od 8.30 do 12.00 hodin a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena denně od 10.00 do 12.30 hodin a od 13.00 do 16.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně od 9.00 do 12.00 hodin a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen. **Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou** ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Muzeum Jindřichohradecka pořádá dne **9. června 2011 od 9.00 do 13.00 hodin** cyklus tématických přednášek k vývoji české knihy a restaurování starých tisků pro ZŠ a SŠ nazvaný „**STARÉ TISKY V NOVÉM KABÁTĚ**“. Přednáší přední česká restaurátorka a pedagožka **M. Vanišová** a kurátorka knižní sbírky **PhDr. Š. Běhalová, Ph.D.** Během přednášek bude zpřístupněna výstavka nově restaurovaných starých tisků z Muzea Jindřichohradecka. Účast jednotlivých tříd je nutně předem objednat na telefonním čísle 384 363661 nebo e-mailem behalova@mjh.cz.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce a Muzeum Jindřichohradecka srdečně zvu všechny zájemce v pondělí **13. června 2011 od 19 hodin** do konferenčního sálu muzea ve Štítného ulici na přednášku **Mgr. L. Svobody, Ph.D. „PŘECHODY PŘES HRANICEA EMIGRACE NA JINDŘICHOHRADECKU PO ROCE 1948“**.

Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zve ve čtvrtek **16. června 2011 v 17.00 hodin** do kostela sv. Jana Křtitele na koncert dětských pěveckých sborů z Jindřichova Hradce „**CHVÁLA ZPĚVU**“. V programu vystoupí **Nova Domus, Novodomáček, Lyra, Kořata a Fuertes**. Vstupné dobrovolné.

V **pátek 24. června 2011 v 18.00 hodin** proběhne v kostele sv. Jana Křtitele **slavnostní římsko-katolická mše** u příležitosti naození patrona tohoto kostela.

V **křížové chodbě minoritského klášteře** u kostela sv. Jana Křtitele pokračuje výstava malovaného porcelánu a keramiky nazvanou „**UMĚLCI DĚTEM a DĚTI VĚM**“. Jedná se o originální díla Heleny Schmaus-Schoonerové, jejích přátel - výtvarníků a dětí psychiatrické léčebny Opařany. Výstava potrvá do **10. července 2011**.

Výstava archeologických náleží nazvaná „**ZKRYPTY AŽ NA DNO SVĚTA**“. Je k vidění v konferenčním sálu muzea ve Štítného ulici. Výstava potrvá do **30. prosince 2011**.

Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně do výstavního sálu muzea v minoritském klášteře u kostela sv. Jana Křtitele na výstavu „**HRAČKY, OBRÁZKY A FOTOGRAFIE JANY MASARIKOVÉ, DANY DOKLÁDALOVÉ A LENKY MALINOVÉ**“. Výstava potrvá do **30. prosince 2011**.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XX. 6/2011
Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal Registrační značka: MK ČR I 1673
Výkonný redaktor: Pavla Míchalová www.mjh.cz
Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec
Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), E-mail: muzeum@mjh.cz